

НЕЦІНОВІ МЕТОДИ В УПРАВЛІННІ ЗАЛУЧЕНИМИ РЕСУРСАМИ БАНКУ

© 2017 ВОЛОХАТА В. Є.

УДК 336.71:65.012.32

Волохата В. Є. Нецінові методи в управлінні залученими ресурсами банку

Метою статті є поглиблення теоретико-методичних положень щодо використання нецінових методів управління залученими ресурсами банку. Визначено переваги і недоліки цінових і нецінових методів управління залученими ресурсами. Доведено доцільність і необхідність більш широкого їх використання в процесі управління залученими ресурсами в умовах глобалізації, криз та підвищеного рівня конкурентної боротьби в банківському секторі. Проведено ретельний аналіз існуючих підходів щодо визначення сутності категоріального апарату нецінових методів управління залученими ресурсами банку, за результатами якого запропоновано авторське визначення сутності поняття «нецінові методи управління залученими ресурсами банку». Перспективи подальших напрямків дослідження вбачаються в розробках у сфері класифікації нецінових методів управління залученими ресурсами. Уточнення також потребують принципи, інструменти та особливості їх використання, процес управління залученими ресурсами на основі нецінових методів, а також методичні підходи до формування стратегії банку на ринку фінансових ресурсів та ін.

Ключові слова: залучені ресурси, банк, нецінові методи управління, переваги і недоліки цінових і нецінових методів управління залученими ресурсами, сутність, конкуренція, ефективність, банківський продукт, якість продукту, необхідність, доцільність, процес.

Бібл.: 28.

Волохата Вікторія Ельфريدівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри банківської справи, Харківський навчально-науковий інститут ДВНЗ «Університет банківської справи» (пр. Перемоги, 55, Харків, 61174, Україна)

E-mail: viktoriv78@mail.ru

УДК 336.71:65.012.32

UDC 336.71:65.012.32

Волохата В. Е. Неценовые методы в управлении привлеченными ресурсами банка

Целью статьи является углубление теоретико-методических положений относительно использования неценовых методов управления привлеченными ресурсами банка. Определены преимущества и недостатки ценовых и неценовых методов управления привлеченными ресурсами. Доказана целесообразность и необходимость более широкого их использования в процессе управления привлеченными ресурсами в условиях глобализации, кризисов и повышенного уровня конкурентной борьбы в банковском секторе. Проведен тщательный анализ существующих подходов относительно определения сущности категориального аппарата неценовых методов управления привлеченными ресурсами банка, по результатам которого предложено авторское определение сущности понятия «неценовые методы управления привлеченными ресурсами банка». Перспективами дальнейших направлений исследования являются разработки в сфере классификации неценовых методов управления привлеченными ресурсами. Уточнения требуют принципы, инструменты и особенности их использования, процесс управления привлеченными ресурсами на основе неценовых методов, а также методические подходы к формированию стратегии банка на рынке финансовых ресурсов и др.

Ключевые слова: привлеченные ресурсы, банк, неценовые методы управления, преимущества и недостатки ценовых и неценовых методов управления привлеченными ресурсами, сущность, конкуренция, эффективность, банковский продукт, качество продукта, необходимость, целесообразность, процесс.

Библ.: 28.

Волохата Виктория Ельфريدовна – кандидат экономических наук, доцент кафедры банковского дела, Харьковский учебно-научный институт ГВУЗ «Университет банковского дела» (пр. Победы, 55, Харьков, 61174, Украина)

E-mail: viktoriv78@mail.ru

Volokhata V. Ye. The Non-Price Methods in Managing the Attracted Resources of Bank

The article is aimed to deepen the theoretical and methodical provisions regarding use of the non-price methods of management of attracted resources of bank. Both advantages and disadvantages of the price and the non-price methods of managing the attracted resources have been determined. The feasibility and need for their broader use in the management of attracted resources in the context of globalization, crises, and the increased competition in the banking sector have been proved. A thorough analysis of the existing approaches to determine essence of methods of the categorical apparatus of the non-price management of attracted resources of bank was carried out, on results of which the author's own definition of essence of the notion of the «non-price methods of management of the attracted resources of bank» was proposed. Prospects for future directions of research will be developments in the sphere of classification of the non-price methods of managing the attracted resources. A clarification will be required as to principles, tools, and peculiarities of their use, the process of managing the attracted resources based on the non-price methods, and the methodical approaches to formation of the bank's strategy in the market of financial resources, etc.

Keywords: attracted resources, bank, non-price methods of management, advantages and disadvantages of the price and the non-price methods of management of attracted resources, essence, competition, efficiency, banking product, product quality, need, feasibility, process.

Bibl.: 28.

Volokhata Viktoriia Ye. – PhD (Economics), Associate Professor of the Department of Banking, Kharkiv Educational and Scientific Institute of SHEI «Banking University» (55 Peremohy Ave., Kharkiv, 61174, Ukraine)

E-mail: viktoriv78@mail.ru

У сучасних умовах найважливішою складовою економічного прогресу країни є банківський сектор. Забезпечення надійного функціонування банківського сектора, його конкурентоспроможність і ефективність роботи є необхідною умовою стабільного розвитку економіки держави. Фінансова стійкість, ефективність та надійність банківської системи визначає прогрес розвитку як суб'єктів господарювання, так і всього реального сектора економіки. Залучені ресурси

банку, як основне джерело формування його ресурсної бази, є однією з головних передумов піднесення української економіки та вирішення проблеми підвищення інвестиційної активності. Ефективність функціонування банків на стадії реформування вітчизняної банківської системи, а також масштабність обсягу їх послуг і впровадження ними у свою діяльність нових банківських продуктів значною мірою залежать від ефективності управління залученими ресурсами як фінансової основи

банківської діяльності. Обсяг і структура залучених ресурсів є основою банківської справи і головним критерієм, що характеризує якість роботи банку. В умовах глобалізації, нестабільної ситуації на фінансовому ринку, загального економічного спаду, зростання міжбанківської конкуренції, недостатності фінансових ресурсів та зростання їх вартості підвищення стандартів фінансової стійкості з боку Національного банку України, удосконалення процесу управління залученими ресурсами банку, підвищення ефективності управління ними за рахунок використання новітніх технологій і адекватних стратегій розвитку стають вкрай необхідними умовами для кожної банківської установи.

Традиційні системи управління, що орієнтовані на застосування в умовах стабільного ринку, недостатньо гнучкі та інертні в умовах постійної турбулентності кредитно-інвестиційного простору. Тому використання науково обґрунтованого підходу в організації процесу управління ресурсами банку, який дозволяє враховувати як внутрішні цілі банку, так і фактори ризику і стан зовнішнього економічного середовища, вимагає глибокого вивчення теоретичних питань і методичних основ.

Процес управління залученими ресурсами банку передбачає застосування цінкових і нецінкових методів формування ресурсів банку. На сучасному етапі розвитку вітчизняної банківської системи в процесі управління залученими ресурсами вітчизняні банки надають перевагу цінковим методам управління ними, у той час як нецінкові методи управління (на відміну від зарубіжних банків) широкого розповсюдження у вітчизняній банківській практиці ще не отримали, що призводить до зниження його ефективності. У таких умовах особливої актуальності набуває дослідження сутності, видів та підходів до використання в менеджменті залучених ресурсів нецінкових методів управління.

Метою статті є поглиблення теоретико-методичних положень щодо використання нецінкових методів управління залученими ресурсами банку.

Об'єкт дослідження – процес управління залученими ресурсами банку.

Предмет дослідження – теоретичні засади та методичні підходи щодо використання нецінкових методів в управлінні залученими ресурсами банку.

Інформаційною базою дослідження є наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених, загальна і спеціальна література, матеріали наукових конференцій і семінарів, Інтернет-ресурси з питань управління залученими ресурсами банку.

Теоретичні та практичні аспекти вдосконалення управління залученими ресурсами банку широко висвітлені в наукових працях як зарубіжних, так і вітчизняних учених: А. П. Бондаря, Є. А. Ковбасюка [1], С. А. Возної, К. Л. Ларіонової [4], В. Є. Волохатої [5], Н. В. Захарової [8], М. О. Криворученко [10], Р. В. Лаврова [12], А. К. Семенова, В. І. Набокова [17], Л. М. Хашієвої [23] та ін. Незважаючи на те, що з кожним роком кількість досліджень з банківської тематики зростає, у цілому проблема залишається невирішеною, спостерігається недостатність конкретних організаційно-

економічних розробок, які орієнтовані на реальні умови банківської діяльності.

У процесі огляду наукових праць вітчизняних і зарубіжних учених та результатів власних досліджень з управління залученими ресурсами банків установлено, що однією з головних складових методології управління є методи, які використовуються в процесі управління залученими ресурсами. У сучасній управлінській практиці всі методи, що використовуються в процесі управління ресурсами, прийнято поділяти на *цінові* та *нецінові*. Аналіз наведених досліджень і публікацій доводить, що більшість наукових праць присвячена висвітленню питань з використання цінкових методів управління залученими ресурсами банку. Водночас питанням, що пов'язані з використанням нецінкових методів управління залученими ресурсами, приділено недостатньо уваги, не існує однозначного трактування їх сутності, класифікації, інструментів, принципів, мети та особливостей використання.

Цінові методи управління залученими ресурсами у вітчизняній банківській практиці є, як правило, основою управління залученими ресурсами, оскільки вони були розроблені та впроваджувалися в практичну діяльність більш активно, ніж нецінові та сприймалися як більш адекватні ринку (простота, низькі адміністративні витрати). Саме це і визначило їх широке розповсюдження. Нецінові методи за часом виникнення співпадають з цінковими методами, але в банківській діяльності значно поступаються ним (більш витратні методи в порівнянні з цінковими, не дають змоги повною мірою впливати на обсяги залучених ресурсів на депозитні рахунки).

У зарубіжній банківській практиці широке розповсюдження нецінкових методів управління спостерігалося в США після прийняття в 1933 р. Закону Гласса – Стігалла, яким заборонялися виплати відсотків за чековими рахунками та централізовано встановлювалася верхня межа депозитних ставок [15]. В інших країнах початок поширення використання нецінкових методів управління в банківській практиці припадає на 40–50-ті роки минулого століття.

Необхідність використання нецінкових методів управління залученими ресурсами у вітчизняній банківській практиці в умовах сьогодення в першу чергу обумовлена загостренням конкурентної боротьби в банківській сфері, оскільки підвищення процентних ставок за платні ресурси має певні обмеження і може спровокувати зниження рівня ліквідності та прибутковості банку.

Крім того, цінкові методи управління мають цілий ряд *недоліків*, а саме:

- ✦ не враховуються організаційні засади вдосконалення управління щодо залучення ресурсів;
- ✦ підвищення відсоткової ставки по депозитах призводить до збільшення обсягів залучених ресурсів, але одночасно провокує і зростання процентних витрат;
- ✦ складність прогнозування притоку/відтоку залучених ресурсів у разі зміни відсоткової ставки;

- ✦ зменшення відсоткової ставки за депозитами знижує лояльність клієнтів банку;
- ✦ зміна обсягів залучених ресурсів відбувається з певним часовим лагом [5].

Слід відзначити, що цінові методи є важелем обмеження обсягів залучення ресурсів у разі перенасичення ними ресурсної бази банку.

Водночас, нецінові методи управління впливають не на ціну ресурсів (відсоткову ставку), а на процес і умови залучення ресурсів. При використанні нецінових методів управління залученими ресурсами формуються певні умови, за допомогою яких банк спроможний отримувати прибуток, не підвищуючи ціни на ресурси, або встановлюючи її на оптимальному, адекватному вимогам фінансового ринку рівні.

Тому, незважаючи на усі переваги використання цінових методів, в умовах кризи або підвищення конкуренції банки вимушені проводити постійну роботу над підтриманням репутації та просуванням банківських продуктів та послуг на ринок, що вирішується за рахунок розширення використання нецінових методів управління залученими ресурсами.

До переваг нецінових методів можна віднести:

- ✦ сприяння перебудові структури управління і цілей банку.

Нецінові методи управління змінюють структуру ресурсної політики банку, переорієнтовуючи його депозитну політику на інші цілі, але зберігаючи при цьому рівень його прибутковості. Переорієнтація депозитної політики банку відбувається шляхом створення нових правил ведення бізнесу, при яких банк може підвищувати якість банківських продуктів, удосконалювати процес управління і регулювати фінансові потоки ресурсів. Зрозуміло, що на впровадження в процес управління залученими ресурсами нових правил ведення бізнесу може вплинути тільки сукупність нецінових методів;

- ✦ підвищення конкурентоспроможності банку;
- ✦ формування позитивного іміджу банку;
- ✦ підвищення якості банківських продуктів і послуг;
- ✦ вирішальною перевагою доцільності використання нецінових методів управління залученими ресурсами банку є їх спроможність ефективно діяти довгостроково.

Саме спроможність створювати певні умови функціонування (правил ведення бізнесу) банку, змінювати структуру процесу управління дозволяє неціновим методам вирішувати задачу стратегічного контролю та розвитку банку. Як визначалося раніше, за тривалістю свого впливу нецінові методи управління залученими ресурсами відрізняються від цінових методів, які більш розраховані на певні часові лаги і неспроможні виконати всі поставлені завдання з оптимізації процесу управління. Саме довгостроковий характер дії нецінових методів дозволяє стверджувати про переваги їх використання в банківській практиці.

Водночас, нецінові методи управління при наявності переваг мають і певні *недоліки*, до яких можна віднести:

- ✦ більш витратний метод у порівнянні з ціновим;
- ✦ відсутність повноцінного впливу на обсяги залучених ресурсів на депозитні рахунки.

Наведене свідчить, що управління залученими ресурсами із застосуванням цінових та нецінових методів має відбуватися комплексно, обґрунтовано та з обов'язковим дотриманням принципів управління.

Визначення сутності поняття «нецінові методи управління» має велике значення як в організації процесу управління залученими ресурсами, так і у формуванні інструментарію управління окремими елементами залучених ресурсів.

Незважаючи на наявність значного обсягу наукових розробок щодо визначення сутності поняття «нецінові методи управління залученими ресурсами», на жаль, спостерігаються значні розбіжності в трактуванні цього поняття, не існує цілісного підходу при його визначенні.

Розглядаючи сутність поняття «нецінові методи управління залученими ресурсами», більшість авторів: А. П. Бондар, Є. А. Ковбасюк [1], О. В. Бовсунівський, Л. М. Єріс [2], С. А. Возна, К. А. Ларіонова [4], Н. В. Захарова [8], О. Н. Нечитайло [14], Л. О. Примостка [15], Е. А. Тарнай [21], М. В. Фоміних [24] та ін. схиляються до думки, що нецінові методи управління залученими ресурсами банку базуються на використанні різноманітних прийомів заохочення клієнтів, які прямо не пов'язані зі зміною рівня депозитних ставок.

Схоже твердження сутності нецінових методів управління висловлює Р. В. Лавров [12]. Він визначає, що «для нецінових методів управління залученими коштами характерним є застосування різноманітних прийомів заохочення клієнтів, які прямо не пов'язані зі зміною депозитних ставок».

На нашу думку, в підходах названих науковців при визначенні сутності нецінових методів управління залученими ресурсами банку не враховано те, що використання нецінових методів залежить від сектора ринку, який обслуговується банком, вивчення потреб клієнтури, розробка нових фінансових інструментів та операцій та ін.

Друга група авторів, до якої можна віднести таких учених: М. М. Криворученко [10], О. А. Кириченко, І. В. Гіленко [11], Ж. І. Торяник [22], підкреслюють важливість того, що нецінові методи управління базуються на маркетингових дослідженнях того сектора ринку, який обслуговується банком, вивченні потреб клієнтури, розробці нових фінансових інструментів та операцій, що пропонуються клієнтам. Такий підхід, на наш погляд, повніше характеризує сутність нецінових методів управління. Але він не враховує того, що при використанні нецінових методів управління залученими ресурсами може відбуватися зміна властивостей пропонованих банківських продуктів, додання їм якісно нових характеристик.

В. І. Гавренкова та Ю. Г. Гудин [7] стверджують, що нецінові методи припускають зміну властивостей продукції, додання їй якісно нових характеристик, створення нових виробів для задоволення тих самих потреб, пропозиції продукції, що не існувала на ринку.

Як показав проведений аналіз, учені підійшли до визначення поняття «нецінові методи управління залученими ресурсами» з точки зору сутності їх елементів, причому вони не визначають мету їх (нецінових методів) використання, систему заходів із залучення фінансових ресурсів.

Виходячи з вищевикладеного, можна зробити висновки про необхідність уточнення сутності нецінових методів управління залученими ресурсами банку.

Для кращого розуміння сутності нецінових методів управління депозитними ресурсами слід звернутися до трактування сутності понять «метод», «метод управління», «метод управління залученими ресурсами».

На сучасному етапі розвитку наукової думки у філософських словниках і наукових працях учених поняття «метод» визначається як: схема упорядкованих послідовностей операцій [3]; спосіб досягнення певної мети; сукупність прийомів або операцій практичного або теоретичного освоєння дійсності [6]; система правил і операцій [13]; певна систематична процедура [16]; сукупність прийомів чи операцій практичного або теоретичного освоєння дійсності, підпорядкованих розв'язанню конкретного завдання» [18]; шлях дослідження – спосіб організації практичного і теоретичного освоєння дійсності, зумовлений закономірностями відповідного об'єкта [20]; сукупність заходів та операцій практичних і теоретичних дій людини, спрямованих на пізнання об'єкта; у науці – це засіб одержання нових результатів пізнання [23]; сукупність прийомів дослідження [25]; засіб досягнення будь-якої мети, вирішення конкретного завдання; сукупність прийомів або операцій практичного чи теоретичного засвоєння (пізнання) дійсності [27]; система принципів, вимог, правил, керуючись якими дослідник може досягти поставленої мети [28].

Узагальнюючи викладене, можна зазначити, що володіння методом означає для людини знання того, яким чином, в якій послідовності здійснювати ті чи інші дії для вирішення тих чи інших завдань.

Виходячи з наведеного зрозуміло, що привести в дію організовану систему, щоб одержати потрібний результат, можна лише через вплив на неї керуючого органу чи особи з використанням необхідних певних інструментів впливу, які й будуть забезпечувати досягнення поставлених цілей. Такі інструменти називають *методами управління*.

Дослідженнями сутності поняття «метод управління» займалися такі провідні вчені-економісти, як: С. А. Возна та К. А. Ларіонова [4], В. І. Гавренкова та Ю. Г. Гудин [7], О. С. Іванілов [9], Л. О. Примостка [15], В. В. Стадник [19] та ін. Розглядаючи сутність поняття «метод управління», слід зауважити, що думки авторів з приводу цього питання дещо варіюють.

Так, на думку В. І. Гавренкової та Ю. Г. Гудина [7], С. А. Возної та К. А. Ларіонової [4], метод управління виступає як система способів впливу суб'єкта управління на об'єкт для досягнення певного результату.

В інтерпретації В. В. Стадника [19] та О. С. Іванілова [9] сутність поняття «метод управління» характеризується як «способи впливу на окремих працівників та

виробничі колективи в цілому, необхідні для досягнення визначених менеджментом цілей».

Серед учених, які вивчали теоретичні засади управління депозитними ресурсами за рахунок формування депозитної політики, можна виділити таких, як: А. П. Бондар, Е. А. Ковбасюка [1], С. А. Возну, К. А. Ларіонову [4], В. Є. Волохату [5], Н. В. Захарову [8], М. О. Криворученку [10], Р. В. Лаврова [12], Л. О. Примостку [15], Ж. І. Торяник [22], Л. М. Хашиєву [23], В. В. Шмикова [26] та ін.

Так, Л. М. Хашиєва [23] характеризує методи управління залученими ресурсами як засоби впливу на залучені ресурси та відносини щодо їх формування для реалізації стратегічних і тактичних цілей. Схоже визначення сутності поняття «метод управління залученими ресурсами» дає Ж. І. Торяник [22], яка охарактеризувала метод управління залученими ресурсами банку як методи впливу на залучені ресурси і відносини з приводу їх формування для реалізації стратегічних і тактичних цілей.

А. П. Бондар та Е. А. Ковбасюк [1] вбачають в методах управління залученими ресурсами «методи, що дозволяють забезпечити бажану структуру, обсяг і рівень витрат за депозитними зобов'язаннями».

В. В. Шмиков визначає метод управління ресурсами банку «як елемент, функція, яка забезпечує банку збереження певної структури і режиму діяльності, а також реалізацію визначених програм і цілей» [26].

Виходячи з наведених визначень поняття «метод», «метод управління» та «метод управління залученими ресурсами», ряд науковців сформулювали визначення поняття «управління залученими ресурсами банку». Але серед авторів немає єдності в підходах до визначення поняття управління депозитними операціями, залученими ресурсами. Так, Н. В. Захарова [8] трактує поняття управління залученими ресурсами як комплекс стратегічних і тактичних заходів, які здійснюють комерційні банки з метою акумулювання тимчасово вільних грошових коштів клієнтів для створення власних кредитних ресурсів. О. А. Криворученко визначає сутність поняття управління залученими ресурсами як «залучення достатнього обсягу коштів з найменшими витратами для фінансування тих активних операцій, які має намір здійснити банк» [10].

Найбільш повне визначення поняття «управління залученими ресурсами банку», на нашу думку, можна трактувати як стратегію і тактику банку, які включають систему заходів із залучення фінансових ресурсів від юридичних та фізичних осіб у достатньому обсязі, оптимальної структури та за мінімальних витрат задля їх ефективного розміщення, з урахуванням взаємовигідних інтересів усіх учасників даного процесу з метою формування довготривалих партнерських відносин між ними» [5].

З урахуванням викладених підходів, поглиблюючи понятійний зміст названої категорії, ми підкреслюємо, що «нецінові методи управління залученими ресурсами необхідно розглядати як стратегію і тактику банку, які включають систему заходів банку із залучення фінансових ресурсів юридичних та фізичних осіб на основі

маркетингових досліджень того сектора ринку, який обслуговується банком, за мінімальних затрат у достатньому обсязі, оптимальної структури з використанням різноманітних прийомів заохочення клієнтів, що прямо не пов'язані зі зміною рівня депозитних ставок, з метою задоволення потреб клієнтури в нових високоякісних банківських продуктах, що пропонуються клієнтам, задля ефективного їх розміщення з метою довготривалих партнерських відносин між ними».

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи вищенаведене, зазначимо, що відсутність науково-методологічного забезпечення використання нецінових методів у процесі управління залученими ресурсами банку за сучасних умов представляє потенційну загрозу ефективному функціонуванню банківських установ, їх фінансовій стійкості та надійності. У роботі проведено ґрунтовний аналіз щодо розкриття та співставлення сутнісного розуміння поняття «нецінові методи управління залученими ресурсами банку».

Аналіз здобутків науковців у сфері управління ресурсним забезпеченням доводить, що, незважаючи на те, що їх роботи стосуються безпосередньо управління залученими ресурсами, питання використання нецінових методів практично не вивчено.

У представленому науковому дослідженні запропоновано авторське визначення сутності поняття «нецінові методи управління залученими ресурсами банку» як стратегія і тактика банку, що включають систему заходів банку із залучення фінансових ресурсів в юридичних та фізичних осіб на основі маркетингових досліджень того сектора ринку, який обслуговується банком, за мінімальних затрат у достатньому обсязі, оптимальної структури з використанням різноманітних прийомів заохочення клієнтів, що прямо не пов'язані зі зміною рівня депозитних ставок, з метою задоволення потреб клієнтури у нових високоякісних банківських продуктах, що пропонуються клієнтам, задля ефективного їх розміщення з метою довготривалих партнерських відносин між ними.

Таким чином, можна зробити висновок, що нецінові методи управління є складовою процесного підходу в управлінні залученими ресурсами банку та відіграють важливу роль в діяльності банківської установи на фінансовому ринку.

Серед подальших напрямків дослідження можна виділити необхідність розробок у сфері класифікації нецінових методів управління залученими ресурсами, їх інструментів та принципів. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. **Бондарь А. П., Ковбасюк Е. А.** Методы управления привлеченными ресурсами как элемент депозитной политики. *Научный вестник: Финансы, банки инвестиции*. 2014. № 2. С. 89–92.
2. **Бовсунівський О. В., Єріс Л. М.** Методи залучення ресурсів банку з депозитних джерел. URL: http://www.rusnauka.com/17_PMN_2014/Economics/1_171967.doc.htm
3. **Быков В. В.** Методы науки: монография. М.: Наука, 1974. 214 с.

4. **Возна С. А., Ларіонова К. Л.** Методи депозитної політики банків та їх вдосконалення // Актуальні проблеми розвитку суб'єктів господарювання в умовах інформатизації та глобалізації економіки: матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (16–17 квітня 2013 р.). Тернопіль: Крок, 2013. С. 107–108.

5. **Волохата В. Є.** Управління залученими ресурсами банку: дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08. Київ, 2015. 210 с.

6. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2009. 1736 с.

7. **Гавренко В. И., Гудин Ю. Г.** Управление персоналом: учебное пособие. Владивосток: Изд-во ВГУЭС, 2003. 96 с.

8. **Захарова Н. В.** Управління депозитною діяльністю комерційного банку. URL: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=70488>

9. **Іванілов О. С.** Економіка підприємства: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2009. 728 с.

10. **Криворученко М. О.** Управління депозитними операціями банку. URL: [/2http://www.rusnauka.com/13_EISN_2012/Economics/1_109788.doc.htm](http://www.rusnauka.com/13_EISN_2012/Economics/1_109788.doc.htm)

11. Банківський менеджмент: навч. посіб./О. Кириченко, І. Гіленко, С. Роголь та ін. Київ: Знання-Прес, 2002. 438 с.

12. **Лавров Р. В.** Депозитна політика банку в сучасних умовах. *Науковий вісник ЧДІЕУ*. 2010. № 4. С. 182–187.

13. **Микешина Л. А.** Философия науки: современная эпистемология, научное знание в динамике культуры. Методология научного исследования: учеб. пособ. М.: Прогресс-Традиция, 2005. 464 с.

14. **Нечитайло О.** Методи управління залученими коштами комерційного банку // Сучасні проблеми розвитку підприємств харчової промисловості: теорія та практика: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених і студентів (13–14 листопада 2014 р.). Київ: НУХТ, 2014. С. 204–205.

15. **Примостка Л. О.** Фінансовий менеджмент у банку: підручник. 2-ге вид., доп. і перероб. К.: КНЕУ, 2004. 468 с.

16. **Рузавин Г. И.** Методы научного исследования: монография. М.: Мысль, 1974. 237 с.

17. **Семенов А. К., Набоков В. И.** Основы менеджмента: учебник. 5-е изд., перераб. и доп. М.: Дашков и К°, 2008. 556 с.

18. **Спиркин А. Г.** Метод // Большая советская энциклопедия/гл. ред. А. М. Прохоров. 3-е изд. М., 1974. Т. 16. Ст. 472.

19. **Стадник В. В., Йохна М. А.** Менеджмент: підручник. 2-ге вид. випр. і доп. Київ: Академвидав, 2007. 472 с.

20. Суспільні науки. Сучасний словник з суспільних наук/ За ред. О. Г. Данильяна, М. І. Панова. Х.: Прапор, 2006. 432 с.

21. **Тарнай Е. А.** Управління процентними активами і пасивами комерційних банків (на матеріалах банківського сектора Закарпатської області): автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.04.01. Львів, 2005. 20 с.

22. **Торяник Ж. І.** Забезпечення функціональної достатності ресурсного потенціалу банків: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.08. Суми, 2008. 187 с.

23. **Хашиева Л. М.** Тенденции и перспективы развития методов управления привлеченными ресурсами коммерческого банка: автореф. дисс. ... канд. екон. наук: 08.00.10. М., 2005. 27 с.

24. **Фоміних М. В.** Концентрація вкладів фізичних осіб на депозитному ринку України. *Економічний вісник Донбасу*. 2007. № 3. С. 97–101.

25. Українська мова: словник української мови: в 11 т./за ред. М. А. Жовтобрюха. Київ: Наукова думка, 1973. Т. 4. С. 692.

26. **Шмыков В. В.** Управление финансовыми ресурсами банка в условиях риска: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 05.13.10. Воронеж, 2000. 27 с.

27. **Ягунов В. В.** Педагогіка: навч. посіб. Київ: Либідь, 2002. 560 с.

28. Поняття методу та методології наукового пізнання. URL: <http://all-filosof.ru/filosofija-nauki/54/643-ponyattya-metodu-ta-metodologii%D1%97-naukovogo-piznannya>

REFERENCES

Bondar, A. P., and Kovbasyuk, E. A. "Metody upravleniya privlechnymi resursami kak element depozitnoy politiki" [Methods of management of attracted resources as an element of the Deposit policy]. *Naukovyi visnyk: Finansy, banky investytsii*, no. 2 (2014): 89-92.

Bovsunivskiy, O. V., and Yeris, L. M. "Metody zaluchennia resursiv banku z depozytnykh dzherel" [Methods of attracting Bank resources from Deposit sources]. http://www.rusnauka.com/17_PMN_2014/Economics/1_171967.doc.htm

Bykov, V. V. *Metody nauki* [The methods of science]. Moscow: Nauka, 1974.

Fominykh, M. V. "Kontsentratsiia vkladiv fizychnykh osib na depozytnomu rynku Ukrainy" [The concentration of individuals' deposits in the Deposit market of Ukraine]. *Ekonomichniy visnyk Donbasu*, no. 3 (2007): 97-101.

Gavrenkova, V. I., and Gudin, Yu. G. *Upravleniye personalom* [Personnel management]. Vladivostok: Izd-vo VGUES, 2003.

Ivanilov, O. S. *Ekonomika pidpriemstva* [Enterprise economy]. Kyiv: Tsentr navchalnoi literatury, 2009.

Kryvoruchenko, M. O. "Upravlinnia depozytnymy operatsiaymy banku" [Management of Deposit operations of the Bank]. http://www.rusnauka.com/13_EISN_2012/Economics/1_109788.doc.htm

Kyrychenko, O. et al. *Bankivskiy menedzhment* [Bank management]. Kyiv: Znannia-Pres, 2002.

Khashiyeva, L. M. "Tendentsii i perspektivy razvitiya metodov upravleniya privlechnymi resursami kommercheskogo banka" [Trends and prospects of development of methods of control of the involved resources of commercial bank]. *Avtoref. dis. ... kand. ekon. nauk: 08.00.10*, 2005.

Lavrov, R. V. "Depozytna polityka banku v suchasnykh umovakh" [Deposit policy of the Bank in modern conditions]. *Naukovyi visnyk ChDIEU*, no. 4 (2010): 182-187.

Mikeshina, L. A. *Filosofia nauki: sovremennaya epistemologiya, nauchnoye znaniye v dinamike kultury. Metodologiya nauchnogo issledovaniya* [Philosophy of science: contemporary epistemology, scientific knowledge in the dynamics of culture. The methodology of scientific research]. Moscow: Progress-Traditsiya, 2005.

Nechytailo, O. "Metody upravlinnia zaluchenymy koshtamy komertsiihnoho banku" [Management techniques borrowed funds commercial Bank]. *Suchasni problemy rozvytku pidpriemstv kharchovoi promyslovosti: teoriia ta praktyka*. Kyiv: NUKhT, 2014. 204-205.

Prymostka, L. O. *Finansovy menedzhment u banku* [Financial management in Bank]. Kyiv: KNEU, 2004.

"Poniattia metodu ta metodologii naukovoho piznannya" [The concept of method and methodology of scientific cognition]. <http://all-filosof.ru/filosofija-nauki/54/643-ponyattya-metodu-ta-metodologii%D1%97-naukovogo-piznannya>

Ruzavin, G. I. *Metody nauchnogo issledovaniya* [Methods of scientific research]. Moscow: Mysl, 1974.

Semenov, A. K., and Nabokov, V. I. *Osnovy menedzhmenta* [Fundamentals of management]. Moscow: Dashkov i K°, 2008.

Spirkin, A. G. "Metod" [Method]. In *Bolshaya sovetskaya entsiklopediya*. Vol. 16, Art. 472. Moscow, 1974.

Stadnyk, V. V. *Menedzhment* [Management]. Kyiv: Akademvydav, 2007.

Suspilni nauky. *Suchasnyi slovnyk z suspilnykh nauk* [Social Sciences. Modern dictionary of social Sciences]. Kharkiv: Prapor, 2006.

Shmykov, V. V. "Upravleniye finansovymi resursami banka v usloviyakh riska" [Financial management of the Bank in terms of risk]. *Avtoref. dis. ... kand. ekon. nauk: 05.13.10*, 2000.

Tarnai, E. A. "Upravlinnia protsentnyimi aktyvamy i pasyivamy komertsiihnykh bankiv (na materialakh bankivskoho sektora Zakarpatskoi oblasti)" [Management of interest-bearing assets and liabilities of commercial banks (on materials of the banking sector, Transcarpathian region)]. *Avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: 08.04.01*, 2005.

Toranyk, Zh. I. "Zabezpechennia funktsionalnoi dostatnosti resursnoho potentsialu bankiv" [Ensuring functional adequacy of the resource potential of banks]. *Dys. ... kand. ekon. nauk: 08.00.08*, 2008.

Ukrainska mova: slovnyk ukrainskoi movy [Ukrainian language: the dictionary of the Ukrainian language]. Vol. 4. Kyiv: Naukova dumka, 1973.

Vozna, S. A., and Larionova, K. L. "Metody depozytnoi polityky bankiv ta yikh vdoskonalennia" [Methods of Deposit policy of banks and their improvement]. *Aktualni problemy rozvytku subiektiv hospodariuvannya v umovakh informatyzatsii ta hlobalizatsii ekonomiky*. Ternopil: Krok, 2013. 107-108.

Velykyi tlumachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy [Big explanatory dictionary of modern Ukrainian language]. Kyiv: Irpin: Perun, 2009.

Volokhata, V. Ye. "Upravlinnia zaluchenymy resursamy banku" [Management of attracted resources of the Bank]. *Dys. ... kand. ekon. nauk: 08.00.08*, 2015.

Yahunov, V. V. *Pedahohika* [Pedagogy]. Kyiv: Lybid, 2002.

Zakharova, N. V. "Upravlinnia depozytnoiu diialnistiu komertsiihnoho banku" [Manage Deposit activity of a commercial Bank]. <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=70488>